

Nediskriminavimo skatinimo 2021-2023 m. veiksmų planas

2021 m.
Įgyvendinimo ataskaita

Turinys

Turinys.....	2
Įvadas.....	3
Apibendrinimas	3
Rezultatai.....	4
1 uždavinys. Vykdyti šviečiamąsias bei socialinės integracijos veiklas, siekiant įtvirtinti nediskriminavimo principo įgyvendinimą	4
2 uždavinys. Organizuoti tikslinių grupių mokymus ir renginius nediskriminavimo skatinimo ir lygių galimybių temomis	5
3 uždavinys. Vykdyti neapykantos kalbos ir neapykantos nusikaltimų prevencijos priemones, siekiant mažinti šių reiškinių skaičių	8
4 uždavinys. Atlikti tyrimus bei nuolatinį teisinio reglamentavimo peržiūrėjimą ir vertinimą, siekiant užtikrinti lygias galimybes visose gyvenimo srityse	9
5 uždavinys. Stiprinti tarpinstitucinį bei tarptautinių bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su socialiniais partneriais lygių galimybių srityje.....	10

Ivadas

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. A1-1253 patvirtinto Nediskriminavimo skatinimo 2021- 2023 metais veiksmų plano (toliau – Planas) įgyvendinimą 2021 m.

Plano paskirtis – ugdyti pagarbą žmogui, užtikrinti teisės aktų, nustatančių nediskriminavimo ir lygių galimybių principus, nuostatų įgyvendinimą, didinti visuomenės teisinį sąmoningumą, supratingumą dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, sveikatos būklės, etninės priklausomybės, religijos ir kitų diskriminacijos pagrindų, informuoti visuomenę apie vykdomas lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo priemones, stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą lygių galimybių srityje.

Plano įgyvendinimą koordinuoja Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės grupė.

Programa finansuojama iš atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ministerijoms ir įstaigoms, atsakingoms už priemonių įgyvendinimą, patvirtintų bendrųjų asignavimų, Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų ir kitų lėšų, gautų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Apibendrinimas

1. Nors 2021 m. pandemijos padariniai mažėjo, dėl pandemijos taikyti ribojimai vis dar turėjo įtakos Plano priemonių įgyvendinimui, ypač priemonėms, kurios efektyviausiai gali būti įgyvendinamos kontaktiniu būdu.
2. Didžioji dalis 2021 m. įgyvendintų priemonių išlieka švietėjiško, informacinio ar mokomojo pobūdžio.
3. Atsižvelgiant į strateginio valdymo pokyčius, Planas išlieka aktualus strateginis dokumentas tęstinių veiklų vykdymui užtikrinti, tačiau kartu papildomos priemonės planuojamos plėtos programose¹.
4. Pažymėtina, kad skirtingų institucijų ir įstaigų įsitraukimas į Plano ir strateginių tikslų dėl lygių galimybių bei nediskriminavimo užtikrinimo įgyvendinimą išlieka žemas. Matomas poreikis aktyvesniam socialinių partnerių (nevyriausybinių organizacijų, profesinių sąjungų, ombudsmenų ir kt.) įsitraukimas, siekiant tikslingų pokyčių lygių galimybių politikos srityje.

¹ Pažangos priemonės, prisidedančios prie Nacionalinio pažangos plano horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/lygios-galimybes/horizontalusis-principas-lygios-galimybes-visiems/pletros-programos-ir-pazangos-priemones>

Rezultatai

1 uždavinys. Vykdyti šviečiamąsias bei socialinės integracijos veiklas, siekiant įtvirtinti nediskriminavimo principo įgyvendinimą

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 1.1 „finansuoti nevyriausybinių organizacijų projektus, skirtus vykdyti iš pataisos įstaigų paleidžiamų asmenų socialinės integracijos veiklas“, organizuotas Projektų, skirtų socialinės integracijos paslaugoms iš pataisos įstaigų paleidžiamiems (paleistiems) asmenims teikti 2021–2023 metais atrankos konkursas, kurio tikslas atrinkti ir finansuoti projektus, skirtus socialinės integracijos paslaugoms iš pataisos įstaigų paleidžiamiems (paleistiems) asmenims teikti.

Iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinės integracijos vykdymui 2021–2023 m. buvo atrinktas Vilniaus arkivyskupijos Carito Nuteistųjų konsultavimo centras. Vykdam projektą 2021 m. įgyvendintos veiklos: teikta individuali pagalba (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas, atstovavimas ir kt.), iš pataisos įstaigų paleidžiamiems asmenims pataisos įstaigose (356 asmenims) bei paleistiems asmenims (asmens poreikių ir situacijos vertinimas, pagalbos teikimo proceso koordinavimas ir stebėjimas, individualaus pagalbos plano sudarymas) (496 asmenims); psichologinė, teisinė, sveikatos priežiūros, švietimo pagalba, teikiama ir (ar) organizuojama iš pataisos įstaigų paleidžiamiems (paleistiems) asmenims (66 asmenims); palydimosios paslaugos teikimas iš pataisos įstaigų paleidžiamiems (paleistiems) asmenims (21 asmeniui); kita pagalba, teikiama ir (ar) organizuojama iš pataisos įstaigų paleidžiamiems (paleistiems) asmenims, atsižvelgiant į individualius jų poreikius, susijusi su ikiteisminiu tyrimu ir teisiniu procesu, darbo paieškomis, įsidarbinant ir (ar) pradėjus dirbti, taip pat pagalba tvarkant asmens dokumentus (pvz., pagalba kreipiantis dėl asmens tapatybės kortelės ar paso išdavimo arba keitimo) (101 asmeniui); visuomenės sąmoningumo didinimas ir informavimas (informacijos sklaida žiniasklaidos priemonėmis, socialinės akcijos ir kt.), siekiant formuoti teigiamą požiūrį į iš pataisos įstaigų paleidžiamus (paleistus) asmenis; prevencinė veikla, visuomenės informavimas ir švietimas (darbas su socialinę riziką patiriančiais asmenimis (šeimomis), likusiais be tėvų globos vaikais, jaunimu, priklausomybę nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, azartinių lošimų turinčiais asmenimis); projekto partnerių kompetencijos tobulinimas (mokymų, seminarų, supervizijų, kitų renginių ir (ar) veiklų, susijusių su asmenų, paleidžiamų (paleistų) iš pataisos įstaigų, socialine integracija ir (ar) kita pagalba, organizavimas).

Bendras iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų, kuriems suteiktos konsultacijos ir (ar) metodinė pagalba, skaičius – 658. Dar 1000 nuteistųjų buvo pasiekti leidiniu, skirtu teisiniam švietimui. Bendras surengtų renginių, susijusių su projekto įgyvendinimu ir jo rezultatų pristatymu, skaičius – 18.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Nevyriausybinių organizacijų projektų, kuriems skirtinas finansavimas, skaičius	4	1	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM)

2 uždavinys. Organizuoti tikslinių grupių mokymus ir renginius nediskriminavimo skatinimo ir lygių galimybių temomis

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 2.1 „mokyti socialinių paslaugų srities darbuotojus“, buvo organizuoti socialinių paslaugų srities darbuotojams šie mokymai:

- socialinės globos poreikio nustatymas (asmens nesavarankiškumo vertinimas pagal asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti įvertinimo klausimyną);
- žmogaus teisių užtikrinimas dirbant su į agresiją linkusiais asmenimis su negalia;
- socialinių darbuotojų kompetencijų stiprinimas, dirbant su iš pataisos įstaigų paleidžiamais (paleistais) asmenimis;
- darbas su asmenimis, turinčiais autizmo spektro sutrikimą;
- socialinių darbuotojų kompetencijų stiprinimas dirbant su savižudybės riziką patiriančias asmenimis;
- intervizijos metodo taikymas socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinei kompetencijai stiprinti.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Mokymuose dalyvavusių socialinių paslaugų srities darbuotojų skaičius	400	510	SADM

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 2.2 „rengti jaunimui ir su jaunu dirbantiems asmenims mokymus lytiškumo ugdymo klausimais“, Kauno mieste (birželio 21-22 d.) įvyko pirmieji Lytiškumo ugdymo mokymai - 13 dalyvių. Esminis pokytis: jaunimo darbuotojai sudalyvavo pirmuose mokymuose apie lytiškumo ugdymą, turėjo galimybę sudalyvauti konsultacijose.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius	50	13	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – JRD)

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 2.3 „rengti jaunimui, su jaunimu dirbantiems asmenims, savivaldybių administracijų atstovams mokymus nediskriminavimo skatinimo, pagarbos žmogui ugdymo, lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės politikų įgyvendinimo, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikų formavimo ir įgyvendinimo klausimais“, nuotolinėje erdvėje vyko mokymai nediskriminavimo ir pagarbos vienas kitam ugdymo tema - 17 dalyvių. Kauno mieste (birželio 16-17 d.) įvyko antrieji mokymai ta pačia tema – 18 dalyvių. Atliktas individualių konsultacijų pirkimas nediskriminavimo ir pagarbos vienas kitam temomis, 12 atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių gavo individualius susitikimus. Spalio 16-17 d. Kauno mieste vyko mokymai apie smurto paauglių santykiuose ABC, mokymuose dalyvavo 16 asmenų iš jų 2/3 jaunimas. Esminis pokytis: jaunimo darbuotojai sudalyvavo 3 mokymuose apie nediskriminavimą, pagarbos ugdymą vieni kitiems, lytiškumo ugdymą, turėjo galimybę sudalyvauti konsultacijose.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius	150	106	JRD

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 2.4 „organizuoti viešus renginius, skatinančius toleranciją, sąmoningumą ir domėjimąsi Afrikos kilmės žmonių kultūra, istorija ir paveldu“, Minint Tarptautinę Afrikos dieną, 2021 m. gegužės 24-28 d. vyko jubiliejinis – dešimtas festivalis „Afrikos dienos – 2021“. Afrikos muzikos tradicijų ir nepaprastai įvairios kultūros įkvėpti koncertai tapo šių metų festivalio akcentu. Gegužės 24 d. Menų fabriko „Loftas“ scenoje pasirodė Viktoro Diawaros projektas „Afrodelic“, kuris buvo skirtas V. Diawaros tėvo, žinomo Malio poeto Gaoussou Diawara atminimui. Gegužės 26 d. grojo afrobeat muzikos žanrą atliekanti grupė „Ojibo afrobeat“ - vienintelis Pabaltijo šalyse išskirtinai afrobeat/afrojazz muziką grojantis profesionalus kolektyvas. Gegužės 28 d. skambėjo dešimt metų Vakarų Afrikos muzikos kultūrą tyrinėjančio perkusininko Gedimino Mačiulskio solinis projektas kartu su perkusijos studija „Afrikos būgnai“. Taip pat tai buvo ir debiutinio G. Mačiulskio albumo, įrašyto per karantiną naudojant gausią autentiškų Vakarų Afrikos muzikos instrumentų kolekciją, pristatymas. Į festivalio uždarymą kvietė šiuo metu Lietuvoje reziduojančio prancūzų atlikėjo Boris Kulenovic a.k.a „The Mirror“ specialiai paruoštas afrikietiškos muzikos DJ rinkinys. Menų fabriko „Loftas“ kieme vyko uždarymas su tradiciniu afrikietišku maistu ir improvizacine muzika. Be to, gegužės 24-28 d. vyko specialiai šiam „Afrikos dienų“ festivaliui parengta ir skirta dviejų žinomų šių dienų Malio fotografų Kani Sissoko ir John Kalapo nuotraukų – paveikslų paroda Menų fabrike „Loftas“. Festivalio renginiai buvo nemokami. Koncertus buvo galima stebėti ir internete – juos tiesiogiai transliavo skaitmeninė kūrėjų platforma LOFTAS TV.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Organizuotų viešų renginių skaičius	1	1	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (toliau – URM)

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 2.5 „rengti darbuotojams, dirbantiems užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvoje, integracijos srityje, mokymus, švietėjiškus renginius jų integracijos į visuomenę ir lygių galimybių užtikrinimo bei radikalizacijos klausimais, stebėti, kaip teikiamos integracijos paslaugos, teikti rekomendacijas, konsultuoti savivaldybių administracijas“, per ataskaitinį periodą visiškai užbaigtas pirmasis projekto Nr. PMIF-2.2.1-V-01 „Savivaldybių kompetencijų didinimas teikiant paslaugas trečiųjų šalių piliečiams“ etapas. Iki 2021 m. sausio mėn. kiekvienoje iš 6 Projekto partnerių savivaldybių atliktas didelės apimties ne Europos Sąjungos šalių piliečių poreikių analizės tyrimas, kurio rezultatai individualiai pagal kiekvienos savivaldybės specifiką Projekto partneriams pristatyti 6 apskritojo stalo diskusijose, vykusiose 2021 m. birželio–rugsėjo mėn. Jonavoje, Vilniuje, Naujojoje Akmenėje, Kaune, Klaipėdoje ir, pristatant Šiaulių m. savivaldybės ataskaitą, nuotoliniu būdu. Kiekvienam Projekto partneriui parengtos individualios rekomendacijos. Jų pagrindu 2021 m. lapkričio mėn. pradėtos individualios konsultacijos su Projekto partneriais dėl rekomendacijų įgyvendinimo ir strateginio planavimo dokumentų ar jų dalių, skirtų trečiųjų šalių piliečių integracijos paslaugų kokybei gerinti, rengimo. Per 2021 metus pasiektos vertinimo kriterijų reikšmės – parengtos 6 ne Europos sąjungos šalių piliečių poreikių analizės tyrimo ataskaitos (kiekvienai savivaldybei atskirai), parengti 6 rekomendacijų projekte dalyvaujančioms savivaldybėms paketai (kiekvienai savivaldybei atskirai). Tuo tarpu strateginio planavimo dokumentai ar jų dalys pradėti rengti ir bus baigti 2022 m. eigoje.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Parengtos integracijos paslaugų teikimo ir rekomendacijų įgyvendinimo savivaldybėse stebėsenos ir vertinimo ataskaitos Sukurtas vietos ar regiono lygio strateginio planavimo dokumentas, kuris visas arba kurio dalis skirta trečiųjų šalių piliečių integracijai	Neplanuota, rodikliai suplanuoti sekantiems metams.	-	Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 2.6 „organizuoti mokymus savivaldybių jaunimo reikalų koordinatoriams, kitiems savivaldybių administracijų ir seniūnijų darbuotojams tarpkultūrinio dialogo, darbo su migrantų šeimomis, vaikais ir jaunimu temomis“, ataskaitiniu laikotarpiu suorganizuoti dveji mokymai.

Mokymuose Kaune (gruodžio 2–3 d.) dalyvavo 38 jaunimo reikalų koordinatoriai, tarpžinybinio bendradarbiavimo koordinatoriai, jaunimo darbuotojai ir įstaigų vadovai iš Lietuvos. Gruodžio 21 d. nuotoliniu būdu organizuoti mokymai apie migracijos iššūkius Lietuvoje. Juose dalyvavo – 26 dalyviai. Esminis pokytis: savivaldybių darbuotojams suteikta informacija apie Lietuvos prieglobsčio sistemos aktualijas, prieglobsčio kvalifikavimą, musulmonų visuomenės gyvenimo ypatumus. Kalbėta apie smurtą lyties pagrindų, lyčių lygybės ir seksizmo apraiškas.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius	60	64	JRD

3 uždavinys. Vykdyti neapykantos kalbos ir neapykantos nusikaltimų prevencijos priemones, siekiant mažinti šių reiškinų skaičių

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 3.1 „vykdyti veiklas, skirtas visuomenės sąmoningumui, atpažįstant neapykantos kalbą, didinti“, 2021 m. IV ketvirtį Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – TMDE) organizavo mokymus tautinių bendruomenių lyderiams „Bendruomenių veiksmai neapykantos kalbos atvejais: kaip atpažinti ir pranešti“, kurių tikslas – įgalinti bendruomenes Lietuvoje atpažinti neapykantos kalbą bei apie ją tinkamai pranešti. Pagal kartu su Europos žmogaus teisių fondu parengtą metodiką, mokymus vedė lektorių komanda – Lietuvos Žmogaus teisių centro ekspertė Agnė Pakšytė, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos Viešosios informacijos stebėsenos ir ekspertizės skyriaus vedėja Aliona Gaidarovič ir Vilniaus trečiojo policijos komisariato vyriausias tyrėjas, bendruomenės pareigūnas Vaidas Maziliauskas. Mokymai vyko Kauno įvairių tautų kultūrų centre, Tautinių bendrijų namuose Vilniuje, Klaipėdos tautinių kultūrų centre, Romų visuomenės centre Vilniuje, Visagino kultūros centre. Baigiamasis renginys – apvalaus stalo diskusija – konferencija vyko TMDE. Iš viso mokymuose dalyvavo 105 tautinių mažumų atstovai iš visos Lietuvos.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Neapykantos kalbos atpažinimo mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius	20	105	TMDE

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 3.2 „ugdyti policijos kursantų ir pareigūnų kompetencijas tinkamai reaguoti į neapykantos nusikaltimus, tirti ir užkardyti tokius nusikaltimus“, pagal Policininko modulinės profesinio mokymo programos modulį „Bendrieji policijos pareigūnų veiklos aspektai“, kurioje integruota tema „Neapykantos nusikaltimų samprata, požymiai, formos, teisinis reglamentavimas. Neapykantos nusikaltimų skirtumai nuo kitų nusikalstamų veikų“ buvo ugdomi 184 kursantai.

192 policijos pareigūnai kompetencijas tobulino pagal Policijos pareigūnų įvadinio mokymo kursų programą, kurioje tema „Žmogaus teisių apsaugos ir policijos veiklos pagrindai“ ir potėmė taip pat apie neapykantos nusikaltimus.

173 policijos pareigūnai kompetencijas tobulino pagal kvalifikacijos tobulinimo programą „Pareigūnų veiksmai neapykantos nusikaltimų atvejais ir prevencinės veikla užkardant neapykantos nusikaltimus“.

38 policijos pareigūnai dalyvavo mokymuose tema „Policijos vaidmuo tiriant neapykantos nusikaltimus, nukreiptus prieš LGBTI asmenis: kaip užtikrinti profesionalų policijos atsaką“. Juos organizavo Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba pagal įgyvendinamą projektą Nr. JUST-REC-RDIS-DISC-AG-2018-848821 „Teisinės bazės tobulinimas ir europinių standartų įgyvendinimas, siekiant kovoti su diskriminacija ir smurtu seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės pagrindais“.

66 policijos pareigūnai dalyvavo mokymuose, kuriuos organizavo Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba pagal įgyvendinamą projektą „#NOPLACE4HATE: Lietuvos institucijų atsako į neapykantos kalbą tobulinimas“.

Bendradarbiaujant su Lietuvos žmonių su negalia sąjungos atstovais buvo organizuojami mokymai tema „Bendravimo etiketas. Žmonės su negalia“. Mokymuose dalyvavo 67 policijos darbuotojai.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Mokymuose dalyvavusių policijos kursantų ir pareigūnų skaičius	130	536	Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

4 uždavinys. Atlikti tyrimus bei nuolatinį teisinio reglamentavimo peržiūrėjimą ir vertinimą, siekiant užtikrinti lygias galimybes visose gyvenimo srityse

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 4.1 „peržiūrėti lygių galimybių ir apsaugos nuo diskriminacijos apsaugos teisinį reglamentavimą“, SADM aktyviai reagavo į teisėkūros subjektų veiksmus, siekiant integruoti nediskriminavimo principą. Svarbiausi pasiūlymai, teikti dėl teisės aktų:

- Strateginio valdymo įstatymo projektas²
- Referendumo Konstitucinio įstatymo projektas³
- Diplomatinės tarnybos įstatymo projektas⁴
- Bausmių vykdymo kodekso projekto⁵

Taip pat paminėtina, kad SADM, veikdamas kaip Nacionalinio pažangos plano⁶ horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“ koordinatorius, peržiūrėjo Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/aa5faad10a5f11ecb4af84e751d2e0c9>

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/218817508adb11eb998483d0ae31615c>

⁴ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/3f493e11fc2b11ebb4af84e751d2e0c9>

⁵ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/dd3a1b11534e11ec86bdc0a6d573b32>

⁶ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d492e050f7dd11eaa12ad7c04a383ca0/asr>

ministerijos, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos teiktus derinti plėtros programų projektus bei teikė metodinę pagalbą siekiant užtikrinti nediskriminavimo principo integravimą visose politikos srityse.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Parengtų pasiūlymų dėl teisės aktų pakeitimų skaičius	1	>15	SADM

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 4.2 „atlikti tyrimus lygių galimybių politikos srityje“, SADM užsakymu buvo atliktas tyrimas „Lygybės duomenys (angl. *Equality data*): duomenų rinkimas, teisinė aplinka ir tobulinimo galimybės“⁷, kuris apžvelgė lygybės duomenų situaciją Lietuvoje, įskaitant renkamų duomenų pasiskirstymą pagal galimus diskriminacijos pagrindus bei institucijų ir socialinių partnerių nuomones dėl lygybės duomenų plėtros galimybių.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Atliktų tyrimų skaičius	1	1	SADM

5 uždavinys. Stiprinti tarpinstitucinį bei tarptautinį bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su socialiniais partneriais lygių galimybių srityje

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 5.1 „užtikrinti Lygių galimybių tinklo veiklą“, buvo atnaujinta Lygių galimybių tyrėjų tinklo sudėtis bei nuolat palaikoma komunikacija su ekspertais, dalyvaujančiais Lygių galimybių tyrėjų tinklo veikloje – lygių galimybių politikos įgyvendinimo priemonių formavimo, Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencijos) ir kitais apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos įgyvendinimo klausimais.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Suorganizuotų susitikimų skaičius	2	2	SADM

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 5.2 „dalyvauti tarptautinių organizacijų veikloje, skatinant įgyvendinti lygių galimybių ir nediskriminavimo principą“, URM aktyviai dalyvavo rengiant ir teikiant

⁷ Tyrimo ataskaita: <https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/veiklos-sritys/socialine-integracija/lygios%20galimyb%C4%97s/Lygyb%C4%97s%20duomen%C5%B3%20tyrimas%202021%20m.pdf>

rekomendacijas bei vertinimus tarptautinėms ir regioninėms organizacijoms dėl lygių galimybių ir nediskriminavimo principo įgyvendinimo, čia paminėta tik nedidelė dalis svarbiausių:

- Lietuvos ekspertai prof. Jonas Ruškus tęsė darbą Jungtinių Tautų (toliau – JT) Neįgaliųjų teisių komitete vicepirmininko pareigose (*Committee on the Rights of Persons with Disabilities, CRPD*) (2019-2022 m.), prof. Dalia Leinartė JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komitetą (*Committee on the Elimination of Discrimination against Women, CEDAW*) (2021-2024 m.).
- 2021 metais Ženevoje Lietuva stebėtojos teisėmis dalyvavo Jungtinių tautų Žmogaus teisių tarybos 46-48 sesijų metu devyniuose bendruose ES pareiškimuose, dešimtyje Šiaurės Europos ir Baltijos valstybių pareiškimuose ir aštuoniuose kitų bendraminčių formatų bendruose pareiškimuose lyčių lygybės, moterų įgalinimo, kovos su moterų diskriminacija ir su smurtu prieš moteris, seksualinės ir reprodukcinės sveikatos, žmonių su negalia teisių, translyčių asmenų, antisemitizmo klausimais. Pasisakė Lenkijos organizuotame ir Lietuvos kosponsoriuotame renginyje pagarbos religijos ir tikėjimo laisvei tema.
- Lietuva pasisakė ir dalyvavo JT Komisijos dėl moterų statuso (*Commission on the Status of Women, CSW*) 65-oje sesijoje 2021 m. kovo 15–26 d. Niujorke bendrųjų debatų metu, Europos Sąjungos bendrame pasisakyme, Ministrų apvalaus stalo diskusijoje dėl moterų įgalinimo ir efektyvaus dalyvavimo priimančias sprendimus viešame gyvenime, 4 ES pasisakymuose Ministrų apvalaus stalo diskusijose.
- Liepos 1 d. Lietuvos moterų informavimo centras, Užsienio reikalų ministerija ir Jungtinių Amerikos Valstijų ambasada Lietuvoje surengė tarptautinę konferenciją Vilniuje, skirtą JT Generalinės asamblėjos rezoliucijos Nr. 1325 „Dėl moterų, taikos ir saugumo“ dvidešimtmečiui (renginys dėl pandemijos atkeltas iš ankstesnių metų).
- 2021 m. spalio mėn. JT Generalinėje Asamblėjoje vykusiuose rinkimuose Lietuva buvo sėkmingai išrinkta į JT Žmogaus teisių tarybą 2022-2024 m. laikotarpiui. Kaip JT Žmogaus teisių tarybos narė, Lietuva daug dėmesio skirs žmogaus teisių gynėjų apsaugai, vaiko teisėms, žmonių su negalia teisėms ir žmogaus teisėms ginkluotųjų konfliktų metu. Lietuva ir toliau tęs savo veiklą, gindama moterų ir mergaičių teises, žodžio laisvę, taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę, žurnalistų saugumą, religijos ir tikėjimo laisvę. Pagrindiniu uždaviniu bus laisvės, demokratijos, žmogaus teisių ir teisės viršenybės tikslų siekimas daugiašaliuose formatuose. Formuluodama teminius narystės Žmogaus teisių taryboje prioritetus Lietuva vadovavosi principu: „Niekas neturėtų būti paliktas nuošalyje ir nė viena iš žmogaus teisių neturėtų būti ignoruojama“. Narystė šioje Jungtinių Tautų žmogaus teisių apsaugos institucijoje Lietuvai atveria naujas galimybes dalyvauti aukščiausio lygio diskusijose ginant žmogaus teises, kovojant su diskriminacija ir atkreipiant tarptautinės bendruomenės dėmesį į represijas patiriančias tautas, bendruomenes ir jų narius.

- Lapkričio 10 d. Lietuvos Ministrė Pirmininkė dalyvavo Moterų pasaulio lyderių tarybos susitikime, kur pristatė Vyriausybės darbo pasiekimus ir ateities planus moterų politinio ir ekonominio įgalinimo bei lyčių atskirties mažinimo srityje.
- 2021 m. lapkričio 23 d. nuotoliniu formatu vyko Nyderlandų organizuojamas Tarptautinio religijos laisvės ir tikėjimo aljanso metinis Ministrų Forumas, skirtas JT deklaracijos dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos dėl religijos ar tikėjimo panaikinimo 40-mečiui paminėti. Nuotoliniu būdu dalyvavo ir pasisakė užsienio reikalų viceministras M. Adomėnas, kuris pabrėžė, kad religijos ir tikėjimo laisvė yra būtina kiekvienam asmeniui kaip svarbi žmogaus orumo dalis bei pakvietė stiprinti vienminčių valstybių partnerystę ir įvertino Aljansą, kaip puikų daugiašalio bendradarbiavimo pavydį. Lietuva 2021 m. prisijungė prie Aljanso narių pareiškimų dėl Mianmaro (liepos 22 d.), dėl Afganistano (rugsėjo 10 d.), dėl Jazidžių moterų ir vaikų (spalio 18 d.), dėl Jehovos liudytojų (gruodžio 17 d.). Aljansas savo pareiškimais atkreipia dėmesį į represijas, priespaudą ar persekiojimą patiriančias religines bendruomenes ar grupes visame pasaulyje.
- 2021 m. lapkričio 25 d. – gruodžio 10 d., kaip ir kiekvienais metais, Užsienio reikalų ministerija prisijungė prie tarptautinės akcijos „Nušviesk pasaulį oranžine spalva“ („*Orange the World*“). URM iniciatyva savo pastatus taip pat nušvietė Lietuvos diplomatinės atstovybės užsienyje ir užsienio šalių diplomatinės atstovybės Lietuvoje. Šia akcija siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į itin skaudžią ir aktualią smurto prieš moteris problemą.
- Lapkričio 29 dieną užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis susitiko su Lietuvoje viešinėja 2018 m. Nobelio taikos premijos laureate Nadia Murad. Susitikime kalbėta apie aktualiausius žmogaus teisių iššūkius, ypač smurto prieš moteris ir mergaites problemą, daug dėmesio skirta jazidų bendruomenės patiriamoms represijoms bei sunkumams, aptarta Baltarusijos sukurta nelegalios migracijos į ES ataka.
- Gruodžio 9 d. Valstybių koalicija *Equal Rights Coalition (ERC)*, kurios nare yra ir Lietuva, reaguojant į JAV rengiamą Demokratijų Forumą gruodžio 9-10 dienomis, padarė bendrą pareiškimą, kuriame atkreipiamas dėmesys į pagarbos žmogaus teisėms ir demokratijos sąsają, smerkiamas smurtas bei diskriminacija, nukreipta prieš LGBTI asmenis.
- 2021 m. gruodžio 10 d., Tarptautinę žmogaus teisių dieną, Vilniuje (Lietuvos Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje ir internetu) organizuotas Nacionalinis žmogaus teisių forumas (NŽTF)⁸, kuris buvo skirtas Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) pasirašymo 10-mečiui. Tai jau ketvirtasis Forumas, organizuojamas nuo 2018 m. URM yra viena iš Forumo organizatorių. Be konvencijos, Forumo metu buvo diskutuojama apie įtraukų švietimą, patyčias ir neapykantos kalbą (atskirai aptariant romų, žydų,

⁸ Išsami renginio programa – www.nztf.lt

žmonių su negalia aktualijas), moterų su negalia motinystės patirtį, tos pačios lyties šeimų apsaugą, migrantų teises, Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą Romuvos prieš Lietuvą byloje bei jos pamokas religijos ir valstybės santykiams. Viena iš diskusijų buvo skirta Lietuvos narystei JT Žmogaus teisių taryboje. NŽTF – tai pilietinė iniciatyva, prie kurios prisideda ir svarbiausios žmogaus teisių institucijos Lietuvoje ir kurio metu visuomenė kviečiama diskutuoti apie esamą žmogaus teisių situaciją ir ką daryti, kad Lietuvoje būtų gera gyventi visiems be diskriminacijos.

- 2021 m. gruodžio 22 d. vyko Rusijos Federacijos inicijuotas neformalus JT Saugumo Tarybos Arria formato susitikimas dėl tautinių mažumų padėties ir nacizmo šlovinimo Baltijos ir Juodosios jūros regione, kuriame Rusija nepagrįstai kaltino Ukrainą ir Baltijos valstybes vykdant tautinių mažumų, ypač rusakalbių, spaudimą, ribojant žiniasklaidą. Lietuva kaltinta politizuota teismų sistema nagrinėjant ir priimant sprendimus Sausio 13-osios byloje. URM reagavo pranešimu spaudai, kuriame pateikė šio renginio vertinimą, kaip eilinį Rusijos bandymą perrašyti istoriją ir skleisti melagingą naratyvą apie kaimynines šalis. Lietuva prisijungė prie ES valstybių ir kitų bendraminčių bendrojo pareiškimo, kuriuo pasmerkti pasikartojantys Rusijos bandymai manipuliuoti JT Saugumo Tarybos formatais dezinformacijos tikslais.
- 2021 m. organizuoti penki susitikimai su Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Vyriausiojo komisaru tautinėms mažumoms p. Kairat Abrakhmanov. Nuotoliniai susitikimai 2021 m. spalio-gruodžio mėn. įvyko su Švietimo, mokslo ir sporto ministre, Teisingumo ministre bei Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktore. Su Užsienio reikalų ministru susitikimas gyvai įvyko Stokholme lapkričio mėnesį ESBO renginio paraštėse. Su Seimo Pirmininke planuotas susitikimas gruodžio mėn. nukeltas į 2022 m. sausio mėn. Visi susitikimai skirti tautinių mažumų Lietuvoje integracijos klausimams, gerosios Lietuvos patirties aptarimui.

	Planuotas rodiklis	Pasiektas rodiklis 2021 m.	Atsakingas subjektas
Rekomendacijų ir vertinimų skaičius tarptautiniuose renginiuose	5	>5	URM